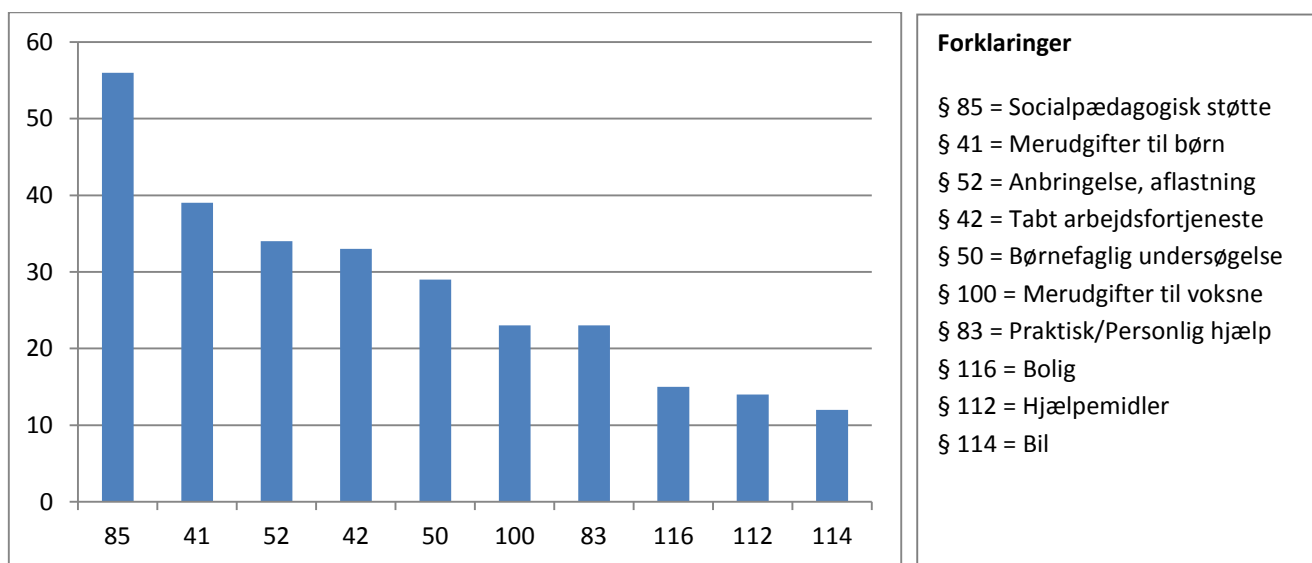

DUKH's erfaringer med sagsbehandlingen på handicapområdet - Retssikkerhedsmæssige problemer i sager om socialpædagogisk bistand

Af Thomas Holberg

I det efterfølgende sætter vi fokus på nogle af de retssikkerhedsmæssige problemstillinger, som vi i DUKH ser, når det gælder servicelovens § 85 – socialpædagogisk bistand. Herunder kan du se oversigt over vores såkaldte rådgivningsforløb¹. Af den fremgår det, at § 85 i serviceloven om socialpædagogisk bistand er det område, som vi opretter flest rådgivningsforløb på. Det er ret interessant, da § 85 langt fra er den paragraf, som vi samlet set giver flest rådgivninger om. Der er med andre ord en tendens til, at vi oftere går dybere ind i en sag om § 85 – fordi der er problemer med retssikkerheden eller forhold, som vi skal undersøge nærmere.

Længerevarende rådgivningsforløb og lovområde i 2013 og 1. halvdel af 2014

Figur 1: Vær opmærksom på, at vi godt kan have registreret flere §'er i den samme sag. Det betyder, at ovenstående tal ikke afspejler antallet af længerevarende forløb.

Kort om socialpædagogisk bistand

Socialpædagogisk bistand kan ydes til mennesker, der på grund af betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer har behov herfor. Bistanden kan bestå af hjælp, rådgivning,

¹ I DUKH giver vi groft sagt to forskellige ydelser. Vi giver rådgivning telefonisk eller via mail, hvor henvendelsen oftest afsluttes efter en enkelt rådgivning. Herudover kan der sker det, at vi opretter et kortere eller længerevarende rådgivningsforløb. Det vil vi typisk gøre, hvis vi vurderer, at der er retssikkerhedsmæssige problemer i sagen, og vi har brug for at høre kommunens bemærkninger.

støtte eller omsorg, f.eks. bostøtte eller oplæring i eller genoptræning af en række færdigheder. I DUKH ser vi særligt mange unge med psykiske lidelser, som har god gavn af socialpædagogisk bistand, efter at de er flyttet hjemmefra. Her kan støtten være med til at give den unge de fornødne redskaber, så han eller hun med tiden kan klare tilværelsen på egen hånd.

Retssikkerhedsmæssige problemer - § 85 socialpædagogisk bistand

Hvis vi kikker nærmere på vores erfaringer med §85 i serviceloven om socialpædagogisk bistand, så ser vi retssikkerhedsmæssige problemer (udbydes i det efterfølgende) som:

- Manglende bevilling af socialpædagogisk bistand, selvom konsulenten i DUKH vurderer, at borgeren har brug for/krav på bistand. Enten har kommunen ikke taget stilling til spørgsmålet, eller man har givet afslag på ydelsen.
- Manglende iværksættelse af socialpædagogisk bistand – altså sager, hvor ydelsen godt nok er bevilget, men bare ikke sat i værk.
- Nedsættelse af omfanget af støtten, uden at der er foretaget en konkret og individuel vurdering af borgerens forhold.
- Formelle fejl i sagsbehandlingen, hvor kommunen mundtligt afviser over for borgeren, at der kan gives støtte, uden at der synes at være foretaget en reel sagsbehandling.
- Problemer omkring samspil med andre tilbud og ydelser og manglende koordination imellem forskellige afdelinger inden for kommunen.
- Timer bevilget til ledsagelse anvendes som alternativ til socialpædagogisk bistand.
- Og så endelig sager med begrundelser i strid med loven – f.eks. at kommunen afviser at bevilge støtte med den begrundelse, at borgeren stadig bor hjemme hos sine forældre.

De to første punkter - manglende bevilling og manglende iværksættelse af støtte er de problemstillinger, som er hyppigst forekommende, når det gælder de sager, hvor vi ser problemer. Med hensyn til manglende iværksættelse af støtte, så har vi set enkelte kommuner, der angiveligt har ventelister, når det gælder socialpædagogisk bistand. Det er ikke i overensstemmelse med reglerne på området – se f.eks. [tilsynsudtalelse af 04.10.2011 fra Statsforvaltning Midtjylland](#) om manglende iværksættelse af § 85-støtte.

Uformel afgørelse

Det er en gammel kendt problemstilling i DUKH, at borger og sagsbehandler ikke altid har opfattet et spørgsmål omkring en ansøgning på samme måde. Borgeren kommer med en henvendelse, som sagsbehandleren opfatter som en uforpligtende forespørgsel, hvorfor han eller hun ikke behandler henvendelsen som en ansøgning, men blot giver et løst svar. Borgeren opfatter svaret som et afslag og tænker, at det var det. Denne problemstilling ser vi også eksempler på, når det gælder § 85. Borgeren opfatter at have modtaget et afslag, men sagsbehandleren mener ikke at have taget stilling til spørgsmålet. Et yderligere problem her er, at borgeren så heller ikke er blevet oplyst om sine klagemuligheder.

Samspil med andre ydelser og manglende koordination

Socialpædagogisk bistand er ofte en forudsætning for, at andre indsatser lykkes. Vi ser tit på dette område, at der kan være problemer med at koordinere andre indsatser og tilbud i forhold til socialpædagogisk bistand. Det kan f.eks. være situationen, hvor man i jobcentret beslutter at iværksætte en indsats, der

imidlertid mislykkes, fordi der ikke bliver bevilget støtte til en mentor (den såkaldte [mentorordning](#) bevilget via jobcentret), der kan hjælpe borgeren med at møde til tiden og klare transport til og fra arbejde. Eller en manglende bevilling af støtte til en borger, der har brug for hjælp til at strukturere dagens øvrige gøremål. Begge får en negativ effekt på borgerens mulighed for at klare tilbuddet/indsatsen fra jobcentret.

Vi ser også problemer med manglende koordination i de situationer, hvor den socialpædagogiske bistand er bevilget. Borgeren har typisk kontakt med flere afdelinger i kommunen, og det kan skabe store problemer i sagen, hvis f.eks. hjemmevejlederen har ét fokus i forhold til borgeren og jobcentret et andet. Her er der ikke altid samlet overblik i forhold til at vurdere, hvad borgeren kan rumme, og hvad der er væsentligst for borgeren at fokusere på lige her og nu.

Denne problemstilling handler også om, at borgeren kan have to forskellige kontaktpersoner – en mentor bevilget af jobcentret og en støtte kontaktperson bevilget af f.eks. handicapafdelingen. Her kunne kommunen med fordel bevilge én kontaktperson og så kontere udgiften til støtte i henholdsvis jobcentret og handicapafdelingen.

Timer bevilget til ledsagelse anvendes som alternativ til socialpædagogisk bistand

I DUKH ser vi undertiden også det fænomen, at en kommune beder en borger om at anvende timer bevilget til ledsagelse på f.eks. lægebesøg andre aktiviteter, der ikke er selvvalgte (støtte til ledsagelse efter § 97 gives til ledsagelse til aktiviteter uden for hjemmet, som borgeren selv vælger.) Læs mere om ledsagelse på vores [hjemmeside](#). DUKH udgiver i oktober 2014 et Praksisnyt om denne problemstilling.

Forkerte begrundelser – socialpædagogisk bistand og boform

Endelig ser vi også på dette område eksempler på, at kommunen ved afslag anvender en begrundelse, som er forkert. F.eks. har vi i DUKH haft en sag, hvor kommunen afviser at give socialpædagogisk bistand med den begrundelse, at borgeren stadig bor hjemme hos sine forældre. Socialpædagogisk bistand kan gives uanset boformen – se evt. principafgørelse [C-22-03](#).

Et formål med at give socialpædagogisk bistand til en borger, der fortsat bor hjemme, kan netop være at hjælpe borgeren til en selvstændig tilværelse i egen bolig mv., sådan at borgeren kan få taget hul på et selvstændigt voksenliv, og forældrene måske kan frigøres lidt fra det store ansvar, de har haft.

Forudsætninger for data og konklusioner

Det er vigtigt, at man gør sig klart, at DUKH's viden ikke kan siges at være repræsentativ for udviklingen på handicapområdet i Danmark. I DUKH ved vi først og fremmest noget om, hvor problemerne opstår i samarbejdet mellem borger og myndighed. Det er sjældent, at borgerne henvender sig til os, når sagen kører på skinner. Det betyder, at vi først om fremmest ved noget om, hvor der er problemer. Vi kan godt sige noget om, hvorvidt vi mener, at der er tale om en generel udbredt tendens, men vi kan ikke afgøre det med sikkerhed.

Borgerens version af sagen

I DUKH får vi meget af vores viden fra borgeren og i mindre grad fra sagsbehandleren. Det er klart, at dette også må formodes at have en betydning for vores viden. Det at borgeren mener, at der er et

retssikkerhedsmæssigt problem i sagen er ikke nødvendigvis ensbetydende med, at det forholder sig således. I denne artikel forsøger vi at kompensere for denne faktor ved udelukkende at fokusere på vores længevarende rådgivningsforløb, hvor vi i højere grad har begge parter version af sagen.

Vær for øvrigt opmærksom på, at du kan læse mere om socialpædagogisk bistand på vores hjemmeside <http://www.dukh.dk/viden-selvhaelp/vokseområdet/socialpaedagogisk-bistand>.

29.08.2014 Thomas Holberg, thomas.holberg@dukh.dk